

Sygn. akt IX U 294/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2019 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Okręgowego Joanna Smycz
Protokolant:	Iwona Porwoł

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2019 r. w Rybniku

sprawy z odwołania W. K. (D. – K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o podleganie właściwemu ustawodawstwu

na skutek odwołania W. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 31 stycznia 2019 r. Nr (...)

1. oddała odwołanie,
2. zasądza od odwołującego W. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. kwotę 180,00zł (sto osiemdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego .

Sędzia

Sygn. akt IX U 294/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 31 stycznia 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził , iż odwołujący W. K. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od 01.03.2010r. do 30.11.2013r. z podstawą wymiaru składek nie niższą niż 60 % kwoty minimalnego wynagrodzenia.

W. K. wniósł odwołanie od tej decyzji domagając się jej uchylenia. Wskazał, że w zaskarżonej decyzji podnosi się, że dokonano tymczasowego ustalenia ustawodawstwa polskiego mającego zastosowanie do sytuacji prawnej ubezpieczonego pismem z 28.09.2018r. Brak jest jednak dowodu doręczenia instytucji państwa zainteresowanego, którego dotyczy również postępowanie, informacji Zakładu o tymczasowym ustaleniu prawodawstwa. Ubezpieczony

przytoczył przepis art. 16 rozporządzenia nr 987/2009 z 16.09.2009r., który stanowi, że tymczasowe określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa przewidziane w art. 16 ust. 2 staje się ostateczne w terminie dwóch miesięcy od momentu poinformowania o nim instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego podtrzymując stanowisko zaprezentowane w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Od 03.12.2007r. ubezpieczony prowadzi działalność gospodarczą w Polsce – zakład fotograficzny w R..

Nie zgłaszał zawieszenia ani zaprzestania prowadzenia tej działalności gospodarczej.

Z tytułu prowadzonej działalności ubezpieczony zgłosił się do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego od 03.12.2007r. do 31.12.2007r. oraz do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od 01.01.2008r. do 28.02.2010r. i od 01.03.2013r.

W okresie spornym nie posiada on innego tytułu do ubezpieczeń społecznych niż pozarolnicza działalność gospodarcza.

Pismem z 04.11.2016r. organ rentowy zawiadomił ubezpieczonego o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie ustalenia podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Ubezpieczony pismem z 12.11.2016r. poinformował ZUS, że wykonywał pracę najemną na terenie Wielkiej Brytanii: od 01.03.2010r. do 31.12.2011r. w H. L. z siedzibą w L. i od 01.01.2012r. do 02.11.2014r. w (...) Ltd z siedzibą w L..

Ubezpieczony, pomimo dwukrotnego zwracania się do brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej, nie otrzymał zaświadczenia A1.

Organ rentowy zwracał się do brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej o potwierdzenie objęcia ubezpieczonego brytyjskim systemem zabezpieczenia społecznego. W piśmie z 07.09.2018r. brytyjska instytucja ubezpieczeniowa wskazała, że zarówno ubezpieczony jak i jego pracodawcy na terenie Wielkiej Brytanii nie dostarczyli żądanych dowodów, wobec czego brak było możliwości potwierdzenia, że ubezpieczony od 01.03.2010r. podlegał ustawodawstwu brytyjskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego, a tym samym będzie on podlegał ustawodawstwu w Polsce z tytułu samozatrudnienia.

Pismem z 28.09.2018r. ZUS O/R. stwierdził, że ubezpieczony tymczasowo podlega ustawodawstwu polskiemu od 01.03.2010r.

ZUS O/R. przekazał pismo dotyczące ustalenia tymczasowego ustawodawstwa instytucji brytyjskiej wskazując, że ustawodawstwo to stanie się ostateczne w terminie dwóch miesięcy od momentu poinformowania o nim instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich, o ile ustawodawstwo nie zostanie ostatecznie określone na podstawie art. 16 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego lub przynajmniej jedna ze stron z zainteresowanych instytucji nie poinformuje Oddziału w R. przed upływem dwumiesięcznego terminu o niemożności zaakceptowania określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii.

Pismo to zostało doręczone brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej, która nie zgłosiła zastrzeżeń (doręczenie 06.10.2018 r.).

Ubezpieczony w toku niniejszego postępowania nie przedłożył druku A1, wskazał, że takiego dokumentu do chwili obecnej nie otrzymał od brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej.

(dowód: akta ZUS, w szczególności pismo instytucji brytyjskiej z 7.09.2018r., pismo ZUS z 4.06.2019r. potwierdzające nadania pism do instytucji brytyjskiej k. 22-24 a.s., zeznania ubezpieczonego złożone na rozprawie 11.09.2019r., protokół elektroniczny rozprawy k. 33 a.s.)

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym reguluje ustawa z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r., poz. 300 ze zm.).

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, zaś stosownie do treści art. 12 tej ustawy również do ubezpieczenia wypadkowego.

Przymus ubezpieczenia w myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej.

Obowiązek ubezpieczenia zgodnie z art. 13 pkt 4 trwa od dnia rozpoczęcia działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązek zgłoszenia osoby prowadzącej działalność gospodarczą spoczywa na tej osobie (ust.3).

Natomiast po myśli art. 17 w związku z art. 46 ustawy, płatnik składek obowiązany jest według zasad wynikających z przepisów niniejszej ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Rozliczenie składek oraz wypłaconych przez płatnika w tym samym miesiącu świadczeń następuje w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA.

Po myśli art. 47 ustawy płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc.

Na wstępie rozważań należy stwierdzić, że jednym z podstawowych i kardynalnych praw konstytuujących istnienia Unii Europejskiej jest określone w art. 39 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską z dnia 25 marca 1957r. (tekst jednolity Dz. Urz. WE C z dnia 24 grudnia 2002r. nr 325), prawo swobodnego przepływu osób, w tym pracowników. Zapewnia ono swobodę przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty. Prawa pracowników w zakresie zabezpieczenia społecznego konkretyzują przepisy rozporządzenia Rady, wydanego w oparciu o normę kompetencyjną, ustanowioną w treści art. 42 Traktatu, tj. Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE z 30.04.2004r. Nr L 166/1 ze zm.) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego nr (Dz. U. UE z 30.10.2009r. Nr L 284/1 ze zm.).

Po myśli art. 11 ust 1 i ust 2 pkt a rozporządzenia WE Nr 883/2004 osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego Państwa Członkowskiego. Ustawodawstwo takie określane jest zgodnie z przepisami niniejszego tytułu, osoba wykonująca w Państwie Członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego Państwa Członkowskiego.

Zgodnie z art. 13 ust. 3 rozporządzenia WE nr 883/2004 osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w

którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z przepisami ust. 1.

Nadto po myśli art. 16 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego nr (Dz. U. UE z 30.10.2009r. Nr L 284/1 ze zm.) osoba, która wykonuje pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, informuje o tym instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania. Natomiast według procedury zawartej w art. 16 ust. 2 rozporządzenia 987/2009, wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego.

Zgodnie z art. 19 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 na wniosek zainteresowanego lub pracodawcy instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia podstawowego, poświadcza, że to ustawodawstwo ma zastosowanie, oraz w stosownych przypadkach wskazuje, jak długo i na jakich warunkach ma ono zastosowanie.

Regułą jest podleganie przez pracownika ustawodawstwu tylko jednego Państwa Członkowskiego. Wynika to wprost z treści art. 11 ust 1 i ust 2 pkt a rozporządzenia WE Nr 883/2004. Widać zatem, iż niezwykle doniosłe znaczenie - zarówno dla płatnika składek, ale także i dla pracownika - ma fakt prawidłowego określenia właściwego ustawodawstwa w sferze zabezpieczenia społecznego.

Na osobach objętych art. 13 rozporządzeniem nr 883/2004 w związku z treścią jego art. 13 ust. 5 spoczywają obowiązki informacyjne, których wykonanie może mieć znaczenie dla nabycia i realizacji prawa do określonych świadczeń. Procedura dotycząca stosowania art. 13 została określona w art. 16 rozporządzenia wykonawczego. Osoba, która wykonuje pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, informuje o tym instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania (ust. 1). Wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego. Takie wstępne określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa ma charakter tymczasowy. Instytucja ta informuje wyznaczone instytucje każdego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca, o swoim tymczasowym określeniu (ust. 2). Tymczasowe określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa, przewidziane w ust. 2, staje się ostateczne w terminie dwóch miesięcy od momentu poinformowania o nim instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich, zgodnie z ust. 2, o ile ustawodawstwo nie zostało już ostatecznie określone na podstawie ust. 4, lub przynajmniej jedna z zainteresowanych instytucji informuje instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego miejsca zamieszkania przed upływem tego dwumiesięcznego terminu o niemożności zaakceptowania określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii (ust. 3). W przypadku gdy z uwagi na brak pewności co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa niezbędne jest nawiązanie kontaktów przez instytucje lub władze dwóch lub więcej państw członkowskich, na wniosek jednej lub więcej instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich lub na wniosek samych właściwych władz ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego jest określone na mocy wspólnego porozumienia, z uwzględnieniem art. 13 rozporządzenia podstawowego i odpowiednich przepisów art. 14 rozporządzenia wykonawczego (ust. 4). W przypadku rozbieżności opinii między zainteresowanymi instytucjami lub właściwymi władzami podmioty te starają się dojść do porozumienia, a zastosowanie ma art. 6 rozporządzenia wykonawczego (ust. 4). Instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo zostało tymczasowo lub ostatecznie określone jako mające zastosowanie, niezwłocznie informuje o tym zainteresowanego (ust. 5). Jeżeli natomiast zainteresowany nie dostarczy informacji, o których mowa w ust. 1, komentowany artykuł stosuje się z inicjatywy instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego miejsca zamieszkania, gdy tylko instytucja ta zapozna się z sytuacją tej osoby, np. za pośrednictwem innej instytucji zainteresowanej (ust. 6).

Szczegółowe kwestie dotyczące zasad stosowania procedury dialogu i koncyliacji zostały ujęte w decyzji nr A1 z dnia 12 czerwca 2009r. w sprawie ustanowienia procedury dialogu i koncyliacji w zakresie ważności dokumentów, określenia ustawodawstwa właściwego oraz udzielania świadczeń na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 (Dz. Urz. UE C 106 z 24.04.2010, s. 1-4).

Jak to wskazano wyżej, dokumentem potwierdzającym podleganie ustawodawstwu danego państwa jest „zaświadczenie o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” wydane na formularzu A1.

W celu uzyskania tego zaświadczenia należy zwrócić się z wnioskiem do właściwej instytucji, która poświadczy, w jakim okresie i na jakiej podstawie ma zastosowanie dane ustawodawstwo.

Organ rentowy uzyskał od instytucji brytyjskiej jednoznaczne informacje, że zarówno odwołujący jak i jego pracodawca nie dostarczyli niezbitych dowodów świadczących o wykonywaniu pracy na terenie Wielkiej Brytanii, dlatego tamtejsza instytucja nie może wystawić zaświadczenia A1 stwierdzającego zastosowanie ustawodawstwa brytyjskiego, ani też nie ustali ustawodawstwa. W związku z powyższym odwołujący z tytułu prowadzonej działalności na własny rachunek w Polsce podlega ustawodawstwu polskiemu.

Pismem z 28.09.2018r. ZUS O/R. poinformował instytucję brytyjską i ubezpieczonego o tym, że odwołujący tymczasowo podlega ustawodawstwu polskiemu w okresie spornym. Organ rentowy zaznaczył, iż ustalenie ustawodawstwa polskiego ma charakter tymczasowy, a stanie się ostateczne w ciągu dwóch miesięcy od poinformowania o tym fakcie przez organ rentowy właściwej brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej, jeżeli nie zgłosi ona zastrzeżeń do tak ustalonego ustawodawstwa.

Pismo to zostało doręczone 06.10.2018r. brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej, która nie zgłosiła zastrzeżeń do tego pisma.

Tym samym ustalenie ustawodawstwa polskiego stało się ostateczne.

Odwołujący w przedmiotowej sprawie nie dostarczył formularza A1 ustalającego właściwe ustawodawstwo w zakresie podlegania ubezpieczeniu brytyjskiemu, na rozprawie przed Sądem wskazał, że takim zaświadczeniem nie dysponuje.

W konsekwencji Sąd stwierdził, iż w okresie spornym od 01.03.2010r. do 30.11.2013r. dla odwołującego właściwym jest ustawodawstwo polskie.

W konsekwencji powyższego Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie

jako nieuzasadnione.

W pkt 2 wyroku Sąd z mocy art.98 §1 i §3 kpc w zw. z §9 ust.2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015, poz. 1804) zasądził od ubezpieczonego kwotę 180,00zł na rzecz organu rentowego tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia